

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DISERTAČNÍ PRÁCI MGR. RADIMA PASTRŇÁKA

„DISKRIMINACE V PRACOVNÍM PRÁVU ČESKÉ REPUBLIKY“

Předložená disertační práce má celkem 215 stran textu. Podle obsahu autor tuto práci člení na šest samostatných částí, dále též vnitřně členěných:

1. Úvod
2. Základní pojmy, rovnost, rovné zacházení, diskriminace
3. Lidská práva a diskriminace, mezinárodní organizace
4. Zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace v právu ES
5. Česká republika
6. Shrnutí, pojmové znaky diskriminace, závěry

V předložené práci je uveden též přehled použité literatury včetně dalších pramenů a Resumé v anglickém jazyce.

V Úvodu předložené práce se autor zabývá zvoleným tématem a cílem své disertační práce, včetně uvedení důvodů, které jej k tomuto rozhodnutí vedly. V této části autor podrobně rozvádí též postupy a použité metody při zpracování dané problematiky.

V části druhé autor provádí rozbor základních pojmů předmětné problematiky – rovnost, rovnoprávnost, rovné zacházení a diskriminace. V obecné rovině autor v této části rozvádí též jednotlivá specifika uvedených pojmů.

Část třetí autor obsahově zaměřil na rozbor základních dokumentů v oblasti lidských práv včetně příslušných mezinárodních organizací. Pozornost věnuje zejména dokumentům vzniklých na úrovni Organizace spojených národů, Mezinárodní organizace práce a Rady Evropy (např. Všeobecné deklaraci lidských práv, Evropské sociální chartě, Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod). Autor v této části věnuje též pozornost aplikaci jednotlivých dokumentů v praxi, včetně rozboru některých rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva s poukázáním na dané souvislosti a základní principy předmětných úprav.

V kapitole čtvrté autor podrobně rozebírá problematiku zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace v právu Evropských společenství včetně judikatury Evropského soudního dvora v oblasti pracovněprávních vztahů. Samostatnou pozornost autor v této části věnuje německé právní úpravě zákazu diskriminace. Na téměř 25 stranách textu rozebírá problematiku nového antidiskriminačního zákona přijatého v SRN a to z pohledu přípravy návrhu tohoto zákona i diskusí nad jeho obsahem s tím, že tento rozbor lze použít i pro srovnání české právní úpravy.

Za těžiště předložené práce lze označit část pátou, jejíž obsah koresponduje s názvem této práce. Autor se v této části (na cca 100 stranách textu) změřil na právní úpravu zákazu diskriminace v oblasti pracovněprávních vztahů v České republice. V této souvislosti autor věnuje pozornost jak otázkám historického vývoje právní úpravy této problematiky v České republice, tak přípravě návrhu komplexní právní úpravy – antidiskriminačního zákona.

V obsahu této části autor v obecné rovině rozebírá pracovněprávní úpravu v České republice (ve vztahu k zásadě rovného zacházení a zákazu diskriminace) platnou do 31. prosince 2006 a to i na základě příkladů z aplikační praxe a některých soudních rozhodnutí. Pozornost je věnována též právní úpravě zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích podle nového zákoníku práce (zákona č. 262/2006 Sb.) a této problematice upravené ve služebních zákonech (např. zákon č. 218/2002 Sb., zákon č. 312/2002 Sb., zákon č. 221/1999 Sb.).

V závěru části páté autor provádí na cca 30 stranách textu podrobný rozbor návrhu antidiskriminačního zákona, který je projednáván v rámci legislativního procesu na úrovni Parlamentu České republiky. Tuto navrhovanou právní úpravu autor současně hodnotí ve vztahu k základnímu vymezení předložené práce jako návrh komplexní, upravující zákaz diskriminace v oblasti pracovního práva.

V Závěru předložené práce autor přináší určitě shrnutí obsahu jednotlivých částí se zdůrazněním nejdůležitějších otázek v nich zpracovaných, hodnotí českou právní úpravu zákazu diskriminace v oblasti pracovního práva a naznačuje možnosti jejího budoucího vývoje.

Vycházejí ze zvoleného tématu disertační práce, lze konstatovat, že autor se z hlediska současné právní úpravy snažil s danou problematikou co nejlépe vypořádat. Ze způsobu zpracování je patrný hlubší zájem autora o zvolené téma, o čemž mimo jiné svědčí i široký okruh odborné literatury (české i zahraniční) z níž vycházel a kterou ve své práci používá.

Předložené práci nelze vytknout závažnější věcná pochybení, pouze dílčí nepřesnosti (např. na str. 25 a 26 není uveden název Úmluvy MOP č. 100 a č. 111, na str. 24, 25, 26, 27 nepřesné odkazy na místo publikování) nebo nedostatky formální povahy (např. str. 120 v poznámce č. 137 úprava „vypadla“, str. 156 čtvrtá věta „dorazil“, dále též označení orgánů Parlamentu – i na jiných místech textu).

Pokud jde o použitou literaturu z níž autor čerpal a v textu na ní odkazuje, lze pouze uvést, že v některých případech chybí odkazy na příslušné strany použitého odborného textu (např. poznámka č. 19, 24, 38). Dále lze uvést, že některé poznámky by bylo vhodnější vzhledem k jejich obsahu, kdyby je autor zapracoval do textu (např. poznámka č. 22, 23, 42, 50).

Za poněkud cizorodý prvek lze v předložené disertační práci považovat zařazení podrobného rozboru některých rozsudků Evropského soudu pro lidská práva (str. 29 až 33) a Nejvyššího soudu (str. 151) nebo Nálezu Ústavního soudu (str. 188), které nemají vztah k oblasti pracovního práva (jsou např. řešeny problémy lhůt pro popření otcovství, doba účasti na pojištění pro účely důchodového pojištění osoby pečující o dítě). Namísto těchto informací, a to i přes sdělení autora uvedené na str. 29 ve druhém odstavci, by vzhledem k tématu disertační práce bylo vhodnější se podrobněji věnovat základnímu vymezení práce a vyhodnocení současné právní úpravy předmětné problematiky. Autor sice správně upozorňuje na problémy vzniklé s neexistencí „antidiskriminačního“ zákona, který je novým zákoníkem práce předpokládán, ale podrobněji nerozvádí obsah příslušných ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, který lze považovat za nesouladný ve vztahu k zásadě rovného zacházení a zákazu diskriminace, tedy k tématu práce. V této souvislosti je zapotřebí uvést, že v předložené práci zcela absentuje jakákoli zmínka o návrzích na zrušení některých ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, podaných již v roce 2006 (tj. před nabytím účinnosti nového zákoníku práce) jak skupinou poslanců tak

skupinou senátorů k Ústavnímu soudu. Rovněž tak autor ve své práci nezmiňuje návrh „novely“ zákoníku práce, která je v současné době již předložena k projednání Senátu Parlamentu ČR a jejíž obsah zasahuje též do právní úpravy předmětné problematiky.

Vzhledem k výše uvedenému doporučuji, aby se autor při obhajobě disertační práce na tyto otázky zaměřil a podrobněji je rozvedl.

Závěrem lze celkově konstatovat, že pan Mgr. Radim Pastrňák svojí písemnou disertační prací prokázal jak schopnost k samostatné tvůrčí činnosti tak znalosti zpracovávané problematiky a předložená disertační práce tak splňuje, podle mého názoru, obecné požadavky kladené na tento druh prací.

V Praze dne 30. listopadu 2007

JUDr. Libuše Brádlarová
oponent